

Αριθμός 1755/2017

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ Γ'

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του στις 12 Ιανουαρίου 2017, με την εξής σύνθεση: Αικ. Σακελλαροπούλου, Αντιπρόεδρος, Προεδρεύουσα, σε αναπλήρωση της Προέδρου του Τμήματος, που είχε κώλυμα, Β. Σαρρή, Δ. Εμμανουηλίδης, Σύμβουλοι, Σπ. Καρύδα, Β. Γκέρτσος, Πάρεδροι. Γραμματέας ο Ν. Βασιλόπουλος.

Για να δικάσει την από 15 Οκτωβρίου 2015 αίτηση:

του Ευρωπαϊκού Πανεπιστημίου Κύπρου, το οποίο παρέστη με τον δικηγόρο Σπυρίδωνα Βλαχόπουλο (Α.Μ. 17001), που τον διόρισε με πληρεξούσιο,

κατά των: 1) Νομικού Προσώπου Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.) με την επωνυμία «Διεπιστημονικός Οργανισμός Αναγνώρισης Τίτλων Ακαδημαϊκών και Πληροφόρησης», που εδρεύει στην Αθήνα (Αγ. Κωνσταντίνου 54), το οποίο παρέστη με τη Φωτεινή Δεδούση, Πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους και 2) Υπουργού Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, ο οποίος παρέστη με την Αφροδίτη Καράκη, Πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

Με την αίτηση αυτή το αιτούν Πανεπιστήμιο επιδιώκει να ακυρωθεί η υπ' αριθμ. 169/22.6.2015 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Διεπιστημονικού Οργανισμού Αναγνώρισης Τίτλων Ακαδημαϊκών και Πληροφόρησης και κάθε άλλη σχετική πράξη ή παράλειψη της Διοικήσεως.

Η εκδίκαση άρχισε με την ανάγνωση της εκθέσεως του εισηγητή, Παρέδρου Β. Γκέρτσου.

Κατόπιν το δικαστήριο άκουσε τον πληρεξούσιο του αιτούντος

Πανεπιστημίου, ο οποίος ανέπτυξε και προφορικά τους προβαλλόμενους λόγους ακυρώσεως και ζήτησε να γίνει δεκτή η αίτηση και τις αντιπροσώπους του Ν.Π.Δ.Δ. και του Υπουργού, οι οποίες ζήτησαν την απόρριψή της.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση το δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη σε αίθουσα του δικαστηρίου και

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφθηκε κατά τον Νόμο—

1. Επειδή, για την κρινόμενη αίτηση έχει καταβληθεί το νόμιμο παράβολο (βλ. 4108974, 1393156/2015 ειδικά έντυπα).

2. Επειδή, με την αίτηση αυτή ζητείται η ακύρωση του 169/Συν. 22.6.2015 (Θέμα 6ο) πρακτικού του Διοικητικού Συμβουλίου του Διεπιστημονικού Οργανισμού Αναγνώρισης Τίτλων Ακαδημαϊκών και Πληροφόρησης (Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π.) με τίτλο «Γνωμοδότηση υπ' αρ. πρωτ. 93/Φ.ΕΡ.19849/2014/21.5.2015 από το Δικαστικό Γραφείο σε απάντηση του υπ' αρ. πρωτ. 19849/2014 ερωτήματος του Οργανισμού» κατά το κεφάλαιο αυτού με τίτλο «Σπουδές στο Ελληνικό Δίκαιο», στο οποίο αναφέρεται ότι δεν είναι δυνατή η αναγνώριση της ισοτιμίας τίτλου σπουδών Νομικής, ο οποίος απονέμεται στο πλαίσιο προπτυχιακού προγράμματος σπουδών στο «Ελληνικό Δίκαιο» ή με «κατεύθυνση Ελληνικού Δικαίου».

3. Επειδή, ο Υπουργός Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων δεν νομιμοποιείται παθητικώς στην παρούσα δίκη δεδομένου ότι με την κρινόμενη αίτηση δεν προσβάλλεται πράξη του, η δε παράστασή του στο ακροατήριο πρέπει να λογισθεί ως προφορική άσκηση παρεμβάσεως υπέρ του κύρους της προσβαλλομένης πράξης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 21 παρ. 2 εδ. β' του π.δ. 18/1989 (Α' 8).

4. Επειδή, το αιτούν ιδιωτικό πανεπιστήμιο με έδρα την Κύπρο, το οποίο, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου, παρέχει πρόγραμμα σπουδών στο «Ελληνικό Δίκαιο» ή με «Κατεύθυνση ελληνικού δικαίου»

και, ως εκ τούτου, καταλαμβάνεται από το περιεχόμενο της προσβαλλόμενης πράξης, με έννομο συμφέρον ασκεί την υπό κρίση αίτηση, ενόψει των οικονομικής φύσεως συνεπειών που επικαλείται ότι υφίσταται (αποτροπή εγγραφής υποψηφίων φοιτητών στο εν λόγω πρόγραμμα σπουδών) από την έκδοση της πράξης αυτής, η οποία έχει γνωστοποιηθεί στο ευρύτερο κοινό με την ανάρτησή της από 23.6.2015 στη διαδικτυακή σελίδα του Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π. (πρβλ. ΣτΕ 1792/2011 Ολομ. σκέψη 11, 3757/2015 σκέψη 4, βλ. και Conseil d' État, απόφαση της 21.3.2016, Fairvesta, σκέψη 5). Συνεπώς, αβασίμως προβάλλονται τα αντίθετα από το καθ' ου ν.π.δ.δ. και τον παρεμβαίνοντα Υπουργό.

5. Επειδή, στο ν. 3328/2005 «Διεπιστημονικός Οργανισμός Αναγνώρισης Τίτλων Ακαδημαϊκών και Πληροφόρησης και άλλες διατάξεις» (Α' 80) ορίζεται στο άρθρο 1 ότι: «Ιδρύεται νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.) με την επωνυμία «ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗΣ ΤΙΤΛΩΝ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΩΝ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ» (Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π.), που εδρεύει στην Αθήνα και εποπτεύεται από τον Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων», στο άρθρο 2 παρ. 1 ότι: «1. Σκοπός του Οργανισμού είναι: α) Η αναγνώριση τίτλων σπουδών που απονέμονται από αμοταγή εκπαιδευτικά ιδρύματα ανώτατης εκπαίδευσης, πανεπιστημιακής και τεχνολογικής κατεύθυνσης της αλλοδαπής και β) η παροχή πληροφοριών σχετικά με σπουδές στην ανώτατη εκπαίδευση στην ημεδαπή και αλλοδαπή», στο άρθρο 3 ότι: «Κατά την έννοια του νόμου αυτού: α) «Ανώτατη εκπαίδευση πανεπιστημιακής και τεχνολογικής κατεύθυνσης» είναι η εκπαίδευση που παρέχεται από πανεπιστήμια και τεχνολογικά εκπαιδευτικά ιδρύματα που λειτουργούν στην Ελλάδα ή στην αλλοδαπή ως ιδρύματα ανώτατης εκπαίδευσης. β) «Τίτλος σπουδών» είναι πτυχίο ή δίπλωμα, με το οποίο πιστοποιείται ότι ο κάτοχός του έχει ολοκληρώσει επιτυχώς πρόγραμμα σπουδών ανώτατης εκπαίδευσης. γ) «Πτυχίο» είναι ο τίτλος αναγνωρισμένου πανεπιστημιακού ή τεχνολογικού ιδρύματος ανώτατης

εκπαίδευσης, ο οποίος χορηγείται μετά από επιτυχή ολοκλήρωση προπτυχιακού προγράμματος σπουδών. δ)... ε)... στ) «Αναγνώριση τίτλου σπουδών» είναι η βεβαίωση και η διαπίστωση από τον Οργανισμό της «ισοτιμίας» ή «ισοτιμίας και αντιστοιχίας» του τίτλου. Η αναγνώριση αφορά πτυχία, μεταπτυχιακά διπλώματα και διδακτορικά διπλώματα. ζ) «Αναγνωρισμένο εκπαιδευτικό ίδρυμα» είναι το πανεπιστήμιο και το τεχνολογικό ίδρυμα ανώτατης εκπαίδευσης που έχει κριθεί ως ομοταγές από τα αρμόδια όργανα του Οργανισμού. η) (όπως το εδάφιο αυτό ισχύει μετά την αντικατάσταση ορισμένων φράσεων με την παρ. 1 του άρθρου 18 του ν. 3369/2005, Α' 171 και την παρ. 5 α του άρθρου 44 του ν. 4071/2012, Α' 85) Ομοταγές θεωρείται το εκπαιδευτικό ίδρυμα ανώτατης εκπαίδευσης πανεπιστημιακής και τεχνολογικής κατεύθυνσης της αλλοδαπής που αναγνωρίζεται από τα αρμόδια όργανα της χώρας του, εφόσον συντρέχουν οι εξής προϋποθέσεις: αα) Η διδασκαλία και η εξέταση περιλαμβάνει τα αναγκαία για την αντίστοιχη επιστήμη μαθήματα. ββ) Το ανώτατο ίδρυμα απονέμει ως τίτλους σπουδών πτυχία ή μεταπτυχιακά διπλώματα ή διδακτορικά διπλώματα... γγ) Το μεγαλύτερο μέρος του διδακτικού προσωπικού του προπτυχιακού και του μεταπτυχιακού προγράμματος σπουδών έχει διδακτορικό δίπλωμα. ... δδ) Όταν οι απονεμόμενοι τίτλοι οδηγούν σε επαγγελματικά δικαιώματα, τα δικαιώματα αυτά αναγνωρίζονται στη χώρα που λειτουργεί το ανώτατο εκπαιδευτικό ίδρυμα. εε) Η διάρκεια σπουδών είναι τουλάχιστον τριετής για το προπτυχιακό και ενός έτους για το μεταπτυχιακό πρόγραμμα, οι δε σπουδαστές έχουν περατώσει τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση», στο άρθρο 4 (Προϋποθέσεις αναγνώρισης τίτλων) ότι: «Οι τίτλοι σπουδών των αναγνωρισμένων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων της αλλοδαπής αναγνωρίζονται από τον Οργανισμό ως «ισότιμοι» ή ως «ισότιμοι και αντίστοιχοι». 1. (όπως ισχύει μετά την αντικατάσταση της περ. Β της παρ. 1 με την παρ. 17 του άρθρου 39 του ν. 4186/2013, Α' 193) Η «ισοτιμία» αναγνωρίζεται εφόσον: α) Η διάρκεια των σπουδών, η διαδικασία

διδασκαλίας και μάθησης και οι όροι αξιολόγησης, προαγωγής και αποφοίτησης των σπουδαστών πληρούν τις απαιτήσεις των πανεπιστημίων και των τεχνολογικών ιδρυμάτων ανώτατης εκπαίδευσης της ημεδαπής... β) Όλο το πρόγραμμα σπουδών έχει διανυθεί σε ομοταγή Εκπαιδευτικά Ιδρύματα και τουλάχιστον το 1/2 του προγράμματος ή τα δύο έτη, σε περίπτωση που η διάρκεια των σπουδών είναι πενταετής, έχει πραγματοποιηθεί στο Ίδρυμα που απονέμει τον τίτλο. ... Η διάρκεια των σπουδών υπολογίζεται σε ακαδημαϊκά έτη, εξάμηνα ή διδακτικές μονάδες ή σε συνδυασμό αυτών. 2... 3. «Ισοτιμία και αντιστοιχία» αναγνωρίζεται εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις για την αναγνώριση της «ισοτιμίας» του τίτλου σπουδών και επιπλέον ο ενδιαφερόμενος έχει διδαχθεί και εξετασθεί επιτυχώς στα βασικά μαθήματα του ομοειδούς προγράμματος σπουδών της ημεδαπής. Ο Οργανισμός μπορεί να απαιτήσει επιπλέον επιτυχή εξέταση σε συμπληρωματικό αριθμό μαθημάτων σε ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα της ημεδαπής. Τα συμπληρωματικά μαθήματα δεν μπορούν να υπερβαίνουν τα έξι. Ο αριθμός αυτός μπορεί να αυξηθεί έως δέκα, όταν πρόκειται για την αναγνώριση τίτλων της αλλοδαπής αντίστοιχων με τίτλους, που αποκτώνται στην ημεδαπή μετά από σπουδές τουλάχιστον πενταετούς διάρκειας. Αν η διαφορά του προγράμματος σπουδών της ημεδαπής από το πρόγραμμα της αλλοδαπής είναι τόσο σημαντική ώστε να μη μπορεί να χορηγηθεί «ισοτιμία και αντιστοιχία» του τίτλου ούτε με τη συμπληρωματική εξέταση σε έξι ή, αναλόγως, δέκα μαθήματα, τότε αναγνωρίζεται «ισοτιμία» εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 4 παρ. 1. Τα συμπληρωματικά μαθήματα ορίζονται από το οικείο Τμήμα του Δ.Σ. του Οργανισμού μετά από εισήγηση της αρμόδιας Εκτελεστικής Επιτροπής (Ε.Ε.). 4 ... 5. Ο Οργανισμός σε συνεργασία με πανεπιστημιακά και τεχνολογικά τμήματα ανώτατης εκπαίδευσης διενεργεί ειδικές γραπτές εξετάσεις για την αξιολόγηση των απαιτούμενων συμπληρωματικών μαθημάτων και για τον έλεγχο των αποκτηθεισών γνώσεων, όταν το κρίνει σκόπιμο... 6. Η

«ισοτιμία και αντιστοιχία» του τίτλου για την οποία απαιτούνται συμπληρωματικά μαθήματα αναγνωρίζεται μετά την υποβολή στοιχείων που αποδεικνύουν επιτυχή εξέταση στα εν λόγω μαθήματα», στο άρθρο 5 ότι: «Όργανα του Οργανισμού είναι το Διοικητικό Συμβούλιο (Δ.Σ.) και τα Τμήματά του, ο Πρόεδρος, οι Αντιπρόεδροι, οι Εκτελεστικές Επιτροπές (Ε.Ε.), οι Ειδικοί Εισηγητές, οι Ακαδημαϊκοί Σύμβουλοι και οι διοικητικοί υπάλληλοι», στο άρθρο 6 παρ. 4 ότι: «Το Δ.Σ. λειτουργεί σε Ολομέλεια και σε δύο Τμήματα, το Α' Τμήμα πανεπιστημιακής εκπαίδευσης ... και το Β' Τμήμα ανώτατης εκπαίδευσης τεχνολογικής κατεύθυνσης ...», στο άρθρο 7 ότι: «1. Η Ολομέλεια του Δ.Σ. έχει τις εξής αρμοδιότητες: α) Μελετά θέματα γενικότερης σημασίας που παραπέμπονται από τα Τμήματά του ή είναι κοινού ενδιαφέροντος για αυτά ή που αφορούν στη γενική πολιτική του Οργανισμού και την εν γένει προβολή του προς τα έξω. β) Εισηγείται στον Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων για την έκδοση υπουργικών αποφάσεων σύμφωνα με τις προβλεπόμενες εξουσιοδοτικές διατάξεις. γ) ... δ) ... ε) ... στ) ... ζ) Αποφαίνεται επί αιτήσεων επανεξέτασης αποφάσεων των Τμημάτων. η) Έχει και κάθε άλλη αρμοδιότητα που δεν έχει ρητώς ανατεθεί σε άλλο όργανο διοίκησης του Οργανισμού... 2... 3...», στο άρθρο 11 (Διαδικασία για αναγνώριση τίτλων σπουδών) ότι: «1. Οι ενδιαφερόμενοι υποβάλλουν αίτηση για αναγνώριση τίτλου σπουδών είτε μόνο για «ισοτιμία» είτε για «ισοτιμία και αντιστοιχία»... 2. α) Ο Πρόεδρος αναθέτει το φάκελο του ενδιαφερομένου σε ειδικό εισηγητή, ο οποίος, μετά τη συγκέντρωση όλων των απαραίτητων στοιχείων, συντάσσει εισήγηση. Στη συνέχεια, εφόσον υπάρχει προηγούμενο αναγνώρισεως ή μη όμοιων τίτλων, ο φάκελος εισάγεται στον Πρόεδρο, αρμόδιο να εκδώσει τη σχετική απόφαση. Αν ο Πρόεδρος διαφωνεί με την εισήγηση του ειδικού εισηγητή, το θέμα εισάγεται για απόφαση στην αρμόδια Ε.Ε. Όταν δεν υπάρχει προηγούμενο αναγνώρισεως ή μη ισοτιμίας όμοιων τίτλων, αρμόδια να αποφασίσει, θετικά ή αρνητικά, είναι η Ε.Ε. Εάν στην Ε.Ε. δεν υπάρξει ομοφωνία, το θέμα παραπέμπεται στο

αρμόδιο Τμήμα. β) Όταν ζητείται αναγνώριση «ισοτιμίας και αντιστοιχίας» και αν ακόμη υπάρχει προηγούμενη αναγνώριση απλής ισοτιμίας του συγκεκριμένου τίτλου, απαιτείται επιπλέον και εισήγηση ακαδημαϊκού συμβούλου σχετικά με την ανάγκη συμπληρωματικής εξέτασης σε συγκεκριμένα μαθήματα. «Ισοτιμία και αντιστοιχία» μπορεί να αναγνωρισθεί με ή χωρίς πρόσθετα μαθήματα. γ) Οι αποφάσεις επί περιπτώσεων ομοίων τίτλων που εκδίδονται από τις Ε.Ε., τα Τμήματα ή τον Πρόεδρο αποστέλλονται στο Δ.Σ. για ενημέρωση και στη συνέχεια για δημοσιοποίηση κατά το τμήμα μόνον που αφορά τις προϋποθέσεις «ισοτιμίας» και «ισοτιμίας και αντιστοιχίας» των συγκεκριμένων προγραμμάτων σπουδών. 3...4...5...» και στο άρθρο 14 ότι: «1. Ο Οργανισμός είναι η αρμόδια κρατική αρχή ενημέρωσης για θέματα οργάνωσης και λειτουργίας της ανώτατης εκπαίδευσης στην Ελλάδα. Ενημερώνει τους ενδιαφερόμενους και τα εκπαιδευτικά ιδρύματα. 2. Ο Οργανισμός επίσης παρέχει πληροφορίες στο κοινό σχετικά με τα ιδρύματα και τα προγράμματα σπουδών ανώτατης εκπαίδευσης της αλλοδαπής, όπως επίσης και για τα ισχύοντα και τις διαδικασίες αναγνώρισης των τίτλων. Στόχος του είναι κυρίως η έγκυρη και έγκαιρη ενημέρωση των ενδιαφερομένων, που προτίθενται ή που ήδη πραγματοποιούν σπουδές σε εκπαιδευτικά ιδρύματα της αλλοδαπής σχετικά με όλες τις προϋποθέσεις, για την αναγνώριση και το επίπεδο του τίτλου που θα τους απονεμηθεί. 3. Η ενημέρωση του κοινού γίνεται κατόπιν αιτήσεως των ενδιαφερομένων αλλά και με κάθε πρόσφορο μέσο επικοινωνίας, έντυπης και ηλεκτρονικής. Ο Οργανισμός έχει υποχρέωση να απαντά με πληρότητα, μετά από εισήγηση του αρμόδιου εισηγητή, στις έγγραφες αιτήσεις πληροφοριών. 4. Οι αποφάσεις του άρθρου 4 παρ. 2 για τα εντατικά τριετή προγράμματα σπουδών, του άρθρου 11 παρ. 2 περίπτωση γ' περί αναγνώρισης ή μη ομοίων τίτλων, του άρθρου 12 παρ. 1 για τα πανεπιστήμια διεθνούς κύρους και ο κατάλογος των ομοταγών πανεπιστημίων και τεχνολογικών ιδρυμάτων ανώτατης εκπαίδευσης του

άρθρου 7 παρ. 2 λαμβάνουν δημοσιότητα με κάθε πρόσφορο μέσο. 5...».

6. Επειδή, από τις ανωτέρω διατάξεις συνάγεται ότι τα αρμόδια όργανα του Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π. αποφαινόμενα επί της ακαδημαϊκής αναγνώρισης τίτλων σπουδών που απονέμονται από ομοταγή εκπαιδευτικά ιδρύματα πανεπιστημιακής και τεχνολογικής κατεύθυνσης της αλλοδαπής, με την έκδοση διοικητικών πράξεων ατομικού, αποκλειστικού, χαρακτήρα, οι οποίες εκδίδονται πάντοτε επί αιτήσεως συγκεκριμένου προσώπου προς αναγνώριση του κατεχόμενου απ' αυτόν τίτλου σπουδών και σ'έννομες συνέπειές τους εξαντλούνται στο πρόσωπο που υπέβαλε την αίτηση αναγνώρισης (πρβλ. ΣτΕ 1349/2002 σκ. 6, 1463/2001 σκ. 6). Περαιτέρω, κατά τις διατάξεις αυτές, η διαδικασία αναγνώρισης τίτλου σπουδών εκπαιδευτικού ιδρύματος της αλλοδαπής ως ισότιμου με πτυχίο ελληνικού ανωτάτου εκπαιδευτικού ιδρύματος (Α.Ε.Ι.) αποτελείται από τα εξής στάδια. Στο πρώτο στάδιο κρίνεται αν το αλλοδαπό εκπαιδευτικό ίδρυμα, στο οποίο φοίτησε ο ενδιαφερόμενος και το οποίο χορήγησε τον υπό αναγνώριση τίτλο σπουδών, είναι ομοταγές, αν δηλαδή, από την άποψη του είδους και του περιεχομένου των παρεχομένων σε αυτό γνώσεων καθώς και από την άποψη των προσόντων των διδασκόντων και των προϋποθέσεων της εισαγωγής των σπουδαστών σε αυτό, ανήκει στην ανώτατη βαθμίδα εκπαίδευσης και μάλιστα στον ίδιο ή ομοειδή κύκλο επιστημών. Εφόσον το ομοταγές του αλλοδαπού εκπαιδευτικού ιδρύματος αναγνωρισθεί, έπεται το δεύτερο στάδιο, κατά το οποίο κρίνεται το ισότιμο του αλλοδαπού τίτλου σπουδών, αν δηλαδή αυτό, αφενός αποκτήθηκε με διαδικασία και ουσιαστικές προϋποθέσεις (π.χ. διάρκεια σπουδών, τρόπος διδασκαλίας, σημασία και τρόπος εξετάσεως ή άλλης δοκιμασίας για προαγωγή ή αποφοίτηση των σπουδαστών) ανάλογες με αυτές που ισχύουν στην Ελλάδα και που αποδεικνύουν ότι ο τίτλος σπουδών είναι πράγματι της αυτής επιστημονικής αξίας και του αυτού επιπέδου με τους τίτλους σπουδών των ελληνικών Α.Ε.Ι., και αφετέρου όλες οι σπουδές που οδήγησαν στη λήψη του αλλοδαπού τίτλου σπουδών έχουν

πραγματοποιηθεί σε ομοταγές, προς τα ελληνικά, αλλοδαπό εκπαιδευτικό ίδρυμα και, πάντως, το ήμισυ αυτών στο εκπαιδευτικό ίδρυμα που χορήγησε τον υπό αναγνώριση τίτλο σπουδών. Εξάλλου, αλλοδαπός τίτλος σπουδών, που αναγνωρίσθηκε ως ισότιμος με συγκεκριμένο πτυχίο ελληνικού Α.Ε.Ι., δύναται να αναγνωρισθεί και ως αντίστοιχος προς το πτυχίο αυτό, αν δηλαδή αντιπροσωπεύει το ίδιο, κατά βάση, περιεχόμενο γνώσεων, το οποίο αντιπροσωπεύει το πτυχίο του ελληνικού Α.Ε.Ι., προς το οποίο κρίθηκε η ισοτιμία του (ΣτΕ 3735, 2542/2011, 3231/2010).

7. Επειδή, εν προκειμένω, το Δ.Σ. του Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π. με το 153/Συν.5.9.2014 πρακτικό, επιλαμβανόμενο αιτήσεως πτυχιούχου του αιτούντος Πανεπιστημίου για την αναγνώριση του τίτλου Νομικής, ο οποίος του απονεμήθηκε μετά από αναγνώριση διδακτικών μονάδων από ελληνικό Α.Ε.Ι., χωρίς προηγουμένως να έχει αποκτηθεί ο ημεδαπός τίτλος, έκρινε κατ' αρχήν ότι δεν είναι δυνατή η αναγνώριση αυτή, διότι ο Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π. δεν μπορεί εκ του νόμου να συνεκτιμήσει σπουδές της ημεδαπής με σπουδές της αλλοδαπής. Πλην όμως, ενόψει του σημαντικού αριθμού αντίστοιχων περιπτώσεων, στις οποίες ζητείτο η ακαδημαϊκή αναγνώριση, με την ίδια απόφαση κρίθηκε απαραίτητο να ζητηθεί η γνωμοδότηση του Ν.Σ.Κ. επί των εξής ζητημάτων: α) αν είναι ορθή η αναφερόμενη στο πρακτικό αυτό ερμηνεία και β) ποια είναι η πλέον κατοχυρωμένη νομικά διοικητική διαδικασία χειρισμού των σχετικών περιπτώσεων, οι οποίες βρίσκονται αυτή τη στιγμή σε εξέλιξη στον Οργανισμό, όπως και των περιπτώσεων που έχουν ήδη περατωθεί με την έκδοση αντίστοιχων πράξεων αναγνώρισης. Ακολουθώντας, με το 19849/2014/18.9.2014 έγγραφό του, ο Πρόεδρος του Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π. απηύθυνε προς το Ν.Σ.Κ. το σχετικό ερώτημα, ενώ με το 8883/2015/7.4.2015 έγγραφό του διαβίβασε προς αυτό συμπληρωματικά στοιχεία. Επί του ερωτήματος αυτού, το Ν.Σ.Κ. απεφάνθη με την 83/2015 γνωμοδότηση του Γ' Τμήματος. Ειδικότερα, με την γνωμοδότηση αυτή έγινε, κατά πλειοψηφία, δεκτό επί του πρώτου ερωτήματος (Α.1) ότι, στις

περιπτώσεις που ετέθησαν υπόψη του Ν.Σ.Κ., δεν μπορεί να στοιχειοθετηθεί αντιστοιχία προς την ελληνική νομοθεσία του τρόπου κτήσης του κρίσιμου αλλοδαπού τίτλου σπουδών "Πτυχίο στη Νομική" για τους εξής, συνοπτικά, λόγους: πρώτον, διότι τυχόν αποδοχή δυνατότητας συνυπολογισμού σπουδών της ημεδαπής με σπουδές της αλλοδαπής, θα προσέκρουε στην απαίτηση του άρθρου 4 παρ. 1 στοιχ. (α) του ν. 3328/2005 για κτήση του αλλοδαπού τίτλου υπό όρους, οι οποίοι πληρούν τις απαιτήσεις των Α.Ε.Ι. της ημεδαπής, καθώς η κατάταξη που λαμβάνει χώρα ισοδυναμεί, κατ' ουσίαν, με προαγωγή κατά δύο περίπου έτη σπουδών στο πλαίσιο του αλλοδαπού προγράμματος σπουδών με τίτλο "Ελληνικό Δίκαιο", το οποίο ουσιαστικά ζητείται να αναγνωρισθεί ως ταυτιζόμενο ή αντίστοιχο με τα τετραετούς διάρκειας προγράμματα σπουδών των Τμημάτων Νομικής των Ελληνικών Α.Ε.Ι., η δε προαγωγή αυτή στηρίζεται σε συνυπολογισμό πιστωτικών μονάδων, οι οποίες αφορούν σε μαθήματα διδασκόμενα στο πλαίσιο προγράμματος σπουδών Τμημάτων ημεδαπών Α.Ε.Ι., τα οποία δεν οδηγούν στην απονομή πτυχίου Νομικής, αλλά επιδιώκουν την επίτευξη άλλων μαθησιακών αποτελεσμάτων και έχουν ως στόχο την απόκτηση διαφορετικών προσόντων και όχι των προσόντων του κατόχου πτυχίου Νομικής· δεύτερον, διότι δεν θα μπορούσε να υπαχθεί στο σκοπό και το ρυθμιστικό πεδίο των διατάξεων περί ακαδημαϊκής ισοτιμίας, τίτλος σπουδών της αλλοδαπής με αντικείμενο δίκαιο, το οποίο είναι αλλοδαπό στη χώρα των σπουδών, αλλά ημεδαπό στην Ελλάδα, ως χώρα αποδοχής του αλλοδαπού τίτλου. Τούτο διότι, αναγνώριση ισοτιμίας αλλοδαπών τίτλων στη Νομική Επιστήμη παρέχεται μόνον στην περίπτωση σύγκρισης πτυχίου Νομικής με αντικείμενο δίκαιο αλλοδαπής πολιτείας προς τους τίτλους, οι οποίοι απονέμονται στο πλαίσιο της οργάνωσης της οικείας εκπαίδευσης στην Ελλάδα στο Ελληνικό Δίκαιο· τρίτον, διότι τυχόν αναγνώριση ισοτιμίας από τον Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π. ενός τίτλου σπουδών, ο οποίος αποκτάται στην αλλοδαπή στο πλαίσιο ενός τετραετούς

προγράμματος σπουδών "Ελληνικού Δικαίου" θα οδηγούσε σε καταστρατήγηση του άρθρου 16 παρ. 5 και 8 του Συντάγματος που διέπει την παροχή σπουδών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στην Ελλάδα από αυτοδιοικούμενα ν.π.δ.δ. και του ν. 3328/2005 που διέπει την αναγνώριση ισοτιμίας τίτλων σπουδών της αλλοδαπής, η δε αναγνώριση της ισοτιμίας αυτής, με συνυπολογισμό πιστωτικών μονάδων από διάφορα Τμήματα Ελληνικών Α.Ε.Ι. που έχει ως συνέπεια τη μείωση του χρόνου απονομής του πτυχίου Νομικής "Ελληνικού Δικαίου" από αλλοδαπό ιδιωτικό εκπαιδευτικό ίδρυμα, θα συνιστούσε, επίσης, καταστρατήγηση της νομοθεσίας για την κατάταξη των πτυχιούχων των ημεδαπών Α.Ε.Ι., όπως και των πτυχιούχων αμεταγών αλλοδαπών Α.Ε.Ι., σε ημεδαπά Α.Ε.Ι., θίγοντας τις αρχές της ισότητας και της αξιοκρατίας. Περαιτέρω, επί του δεύτερου ερωτήματος (Α.2.), το Ν.Σ.Κ. έκανε δεκτό ότι εναπόκειται στα αρμόδια όργανα του Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π. να εξετάσουν και να συνεκτιμήσουν τα στοιχεία που έχουν στη διάθεσή τους, υπό το φως όσων προαναφέρθηκαν και ειδικότερα του γεγονότος ότι δεν αναγνωρίζονται αυτομάτως από τα αντίστοιχα όργανα της Κυπριακής Δημοκρατίας τίτλοι σπουδών, οι οποίοι απονέμονται από τα εκεί ιδιωτικά πανεπιστήμια σε περίπτωση μη πλήρους τετραετούς φοίτησης σ' αυτά. Η γνωμοδότηση αυτή διαβιβάσθηκε στον Πρόεδρο του Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π. με το 93/Φ.ΕΡ.19849/2014/21.5.2015 έγγραφο της Παρέδρου του Ν.Σ.Κ., Φωτεινής Δεδούση, με την επισήμανση ότι σε περίπτωση που αυτή γίνει αποδεκτή, τούτο θα πρέπει να κοινοποιηθεί στο Ν.Σ.Κ.. Με την προσβαλλόμενη απόφαση του Δ.Σ. του Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π. (πρακτικό 169/Συν.22.6.2015) έγινε ομόφωνα αποδεκτή η ως άνω γνωμοδότηση ως προς την ουσία της αποτίμησης των σπουδών (ερώτημα Α.1.) και αποφασίσθηκαν, με βάση την ως άνω γνωμοδότηση, τα ακόλουθα: «Για την εισαγωγή μη πτυχιούχων. [...] Για τις κατατάξεις. [...] Σπουδές στο Ελληνικό Δίκαιο. Δεν είναι δυνατή η αναγνώριση ισοτιμίας τίτλου σπουδών Νομικής, ο οποίος απονέμεται στο πλαίσιο προπτυχιακού προγράμματος

σπουδών στο "Ελληνικό Δίκαιο" ή με "κατεύθυνση Ελληνικού Δικαίου". Η αναγνώριση αλλοδαπού τίτλου σπουδών Νομικής στα Τμήματα Νομικής των Ελληνικών Α.Ε.Ι. ως ισοτίμου με τα πτυχία τα απονεμόμενα από τα Τμήματα Νομικής των Ελληνικών Α.Ε.Ι., δεν εμπίπτει στο ρυθμιστικό πεδίο της νομοθεσίας για αναγνώριση ακαδημαϊκής ισοτιμίας αλλοδαπών τίτλων (Ν. 3328/2005)». Στο τέλος δε της απόφασης αυτής αναφέρεται ότι «η ισχύς των ανωτέρω άρχεται για τους εισαχθέντες στα Α.Ε.Ι. της αλλοδαπής μετά την ανάρτησή τους στην ιστοσελίδα του Οργανισμού». Η απόφαση αυτή διαβιβάσθηκε στο Ν.Σ.Κ. με το 17812/2015/13.7.2015 έγγραφο της Προϊσταμένης της Διεύθυνσης Αναγνώρισης Ακαδημαϊκών Τίτλων, με την επισήμανση ότι η γνωμοδότηση αυτή έγινε ομόφωνα αποδεκτή ως προς την ουσία της αποτίμησης των σπουδών (ερώτημα Α.1. της γνωμοδότησεως) και αναρτήθηκε στην ιστοσελίδα του Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π. στις 23.6.2015.

8. Επειδή, η ~~π~~προσβαλλόμενη πράξη, κατά το μέρος που ζητείται η ακύρωσή της, δεν εξαντλείται σε ερμηνεία υφιστάμενων κανόνων δικαίου, αλλά θέτει ως πρόσθετο κριτήριο για την ακαδημαϊκή αναγνώριση αλλοδαπών τίτλων σπουδών Νομικής να μην έχουν αυτοί ως περιεχόμενο σπουδών το ελληνικό δίκαιο. Το κριτήριο αυτό δεν τίθεται με τις προπαρατεθείσες διατάξεις του ν. 3328/2005, στο πεδίο εφαρμογής του οποίου υπάγονται καταρχήν όλοι οι προερχόμενοι από αναγνωρισμένα εκπαιδευτικά ιδρύματα (όπως και το αιτούν Πανεπιστήμιο, σύμφωνα με το 100Α'/1.10.2010 πρακτικό του Δ.Σ. του Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π.) αλλοδαποί τίτλοι σπουδών, ασχέτως αν το επιστημονικό τους αντικείμενο έχει ημεδαπή προέλευση, και με αποκλειστικά κριτήρια αξιολόγησης την «ισοτιμία» τους (δηλαδή αν αποκτήθηκαν με διαδικασία και ουσιαστικές προϋποθέσεις ανάλογες με αυτές που ισχύουν στην Ελλάδα) ή την «ισοτιμία και αντιστοιχία» τους (δηλαδή αν αντιπροσωπεύουν το ίδιο, κατά βάση, περιεχόμενο γνώσεων, το οποίο αντιπροσωπεύει το πτυχίο του ελληνικού Α.Ε.Ι., προς το οποίο κρίθηκε η ισοτιμία τους). Επίσης, η προσβαλλόμενη

πράξη περιέχει ρύθμιση με διαλαμβανόμενη σε αυτή έναρξη ισχύος (για τους εισαχθέντες στα Α.Ε.Ι. της αλλοδαπής μετά την ανάρτησή της στις 23.6.2015 στην ιστοσελίδα του Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π.), με δημοσιοποίησή της στην ιστοσελίδα αυτή, προκειμένου να καταστεί γνωστή σε οποιονδήποτε ενδιαφερόμενο, και με περιεχόμενο, το οποίο συνεπάγεται, από την ως άνω έναρξη ισχύος, την άρνηση ακαδημαϊκής αναγνώρισης των εν λόγω τίτλων σπουδών, σε αντίθεση με την μέχρι τότε πρακτική του Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π. (βλ. σελ. 6-7 της 83/2015 γνωμοδότησης του Ν.Σ.Κ., όπου αναφέρονται συγκεκριμένες περιπτώσεις, στις οποίες είχαν εκδοθεί από τον Πρόεδρο του Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π. ατομικές πράξεις, με τις οποίες αναγνωρίσθηκε η ακαδημαϊκή ισοτιμία και αντιστοιχία τίτλων σπουδών που είχαν απονεμηθεί μετά από παρακολούθηση του επίμαχου προγράμματος σπουδών). Με τα δεδομένα αυτά, η προσβαλλόμενη πράξη έχει κανονιστικό χαρακτήρα (πρβλ. ΣτΕ 4754/2012 Ολομ., 3922/2007, 3938/1998, και Conseil d' État, απόφαση της 21.3.2016, Numericable, σκέψεις 5-6, προμνησθείσα απόφαση Fairvesta, σκέψη 5). Ενόψει αυτού, ο ισχυρισμός του Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π., με τον οποίο προβάλλεται ότι η προσβαλλόμενη πράξη έχει πληροφοριακό χαρακτήρα θα πρέπει να απορριφθεί, εφόσον η πράξη αυτή δεν έχει εκδοθεί στα πλαίσια του άρθρου 14 παρ. 2 του ν. 3328/2005, σύμφωνα με το οποίο ο Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π. παρέχει πληροφόρηση προς το κοινό σχετικά με τα ισχύοντα ως προς την αναγνώριση και το επίπεδο των τίτλων σπουδών που απονέμονται από εκπαιδευτικά ιδρύματα της αλλοδαπής. Εξάλλου, η εκτελεστικότητα της πράξης αυτής δεν αναιρείται από το ότι αυτή εκδόθηκε κατόπιν της 83/2015 γνωμοδότησης του Ν.Σ.Κ., εφόσον το Δ.Σ. του Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π. δεν περιορίσθηκε στην αποδοχή της γνωμοδότησης αυτής, στην οποία το εν λόγω ζήτημα εξετάσθηκε παρεμπιπτόντως στο πλαίσιο του ερωτήματός του για τον τρόπο αντιμετώπισης περιπτώσεων πτυχιούχων τίτλων του εν λόγω προγράμματος σπουδών, οι οποίοι μετέφεραν πιστωτικές μονάδες από μη περατωμένες σπουδές στην Ελλάδα, αλλά προέβη, όπως

προαναφέρθηκε, σε νέα αυτοτελή ρύθμιση (πρβλ. ΣτΕ 830/2010 Ολ., 841/2013, 1301/2000, 1278/1995, 233/1992, 1035/1983).

9. Επειδή, από τις προπαρατεθείσες διατάξεις του ν. 3328/2005 συνάγεται ότι ο Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π. δεν έχει αρμοδιότητα έκδοσης κανονιστικών πράξεων, αλλά τα όργανά του αποφαινόνται, όπως εκτέθηκε στη σκέψη 6, επί ατομικών περιπτώσεων ακαδημαϊκής αναγνώρισης τίτλων της αλλοδαπής. Συνεπώς, η προσβαλλόμενη πράξη, έχουσα, κατά τα εκτεθέντα στην προηγούμενη σκέψη, κανονιστικό χαρακτήρα κατά το μέρος που αφορά το κεφάλαιο αυτής «Σπουδές στο Ελληνικό Δίκαιο» έχει εκδοθεί χωρίς νομοθετική εξουσιοδότηση. Πέραν τούτου, η πράξη αυτή είναι παράνομη και για το λόγο ότι το ως άνω περιεχόμενο της αντίκειται στις προεκτεθείσες προϋποθέσεις του ν. 3328/2005 για την ακαδημαϊκή αναγνώριση αλλοδαπών τίτλων σπουδών, δια της οποίας (αναγνώρισης), εξάλλου, διευκολύνεται η περαιτέρω συμμετοχή στο ελληνικό ακαδημαϊκό γίνεσθαι των κατόχων των τίτλων αυτών, και μάλιστα σε γνωστικά αντικείμενα «ελληνικών επιστημών» (όπως είναι λ.χ. το «ελληνικό δίκαιο» ή η «ελληνική φιλολογία»), συμβάλλοντας στην ανάπτυξη της τέχνης, επιστήμης, έρευνας και διδασκαλίας, σύμφωνα με το άρθρο 16 παρ. 1 του Συντάγματος. Για τους λόγους αυτούς, η προσβαλλόμενη πράξη πρέπει να ακυρωθεί κατά το μέρος αυτό, όπως βασίμως προβάλλεται, καθιστάμενης αλυσιτελούς της εξέτασης των λοιπών λόγων ακυρώσεως.

Διὰ τὰ ὑτά

Δέχεται την αίτηση.

Ακυρώνει το 169/Συν. 22.6.2015 (Θέμα 6ο) πρακτικό του Διοικητικού Συμβουλίου του Διεπιστημονικού Οργανισμού Αναγνώρισης Τίτλων Ακαδημαϊκών και Πληροφόρησης (Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π.) με τίτλο «Γνωμοδότηση υπ' αρ. πρωτ. 93/Φ.ΕΡ.19849/2014/21.5.2015 από το Δικαστικό Γραφείο σε απάντηση του υπ' αρ. πρωτ. 19849/2014 ερωτήματος του Οργανισμού» κατά το σκεπτικό.

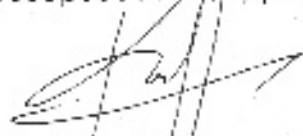
Επιβάλλει συμμέτρως σε βάρος του Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π. και του

παρεμβαίνοντας Υπουργού Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων την δικαστική δαπάνη του αιτούντος, η οποία ανέρχεται στο ποσό των τετρακοσίων εξήντα (460) ευρώ.

Η διάσκεψη έγινε στην Αθήνα στις 24 Ιανουαρίου 2017

Η Προεδρεύουσα Σύμβουλος

Ο Γραμματέας

Αικ. Σακελλαροπούλου

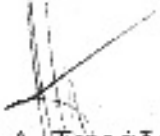

N. Βασιλόπουλος

και η απόφαση δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση της 29ης Ιουνίου 2017.

Η Προεδρεύουσα Αντιπρόεδρος

Η Γραμματέας του Γ' Τμήματος

Αικ. Σακελλαροπούλου

Δ. Τετράδη

Οικονομική
των 6^{ης}/7/2017

Βασίλειος